

disse Foranstaltninger i Landboforeningerne nu ledes saa godt som udelukkende af Husmænd, og hvorledes Landboforeningerne have faaet de forskellige Landbrugskursus i Gang og stadig sørget for at faa større og større Bevillinger til disse Formaal, efterhaanden som det paakrævedes, og støttet dem ved egne Midler. Jeg har søgt at vise, at alt dette forudgaaende Arbejde har været Betingelsen for Husmandsforeningernes Dannelse —, og at Husmandsforeningerne have deres Opgaver, er ingen villigere til at indrømme end jeg, de have i mange Tilfælde Betingelserne for at naa længere ned og faa flere Husmænd i Tale, end det har kunnet lykkes Landboforeningerne at faa. Endelig har jeg vist, at vi nu tilbyde disse ny Foreninger fuld Anerkendelse og Ligestilletthed med Landboforeningerne.

Jeg tillader mig at lægge Landboforeningerne paa Sinde at støtte Husmandsagen som hidtil og fremdeles som Regel vælge Husmænd til de Udvalg, der have med den Sag at gøre, og paa enhver Maade stille de Husmandsforeninger, der indmelde sig i Fællesforeningerne, lige med Landboforeningerne.

Jeg havde Lyst til at gøre opmærksom paa, at det egentlig ikke er nogen synderlig stor Forandring, der er sket. Den hele Forandring, der er sket, er, at i Stedet for, at det hidtil har været de samvirkende Landboforeninger, der have gjort Indstilling om Fordelingen af Bevillingerne mellem Landsdelene, saa bliver det nu et Udvalg, hvoraf Husmandsforeningerne vælge de to Medlemmer og Landboforeningerne andre to, medens Ministeren udnævner Formanden. Og for hver Landsdel bliver der saa et Udvalg, tilsvarende det, som Fællesforeningerne have i Forvejen, idet der kun er den Forskel, at Husmandsforeningerne vælge henholdsvis den større eller mindre Halvdel i disse Udvalg. Endelig er der Kredsudvalgene, som de kaldes. Landsdelene deles i større eller mindre Kredse; dette kan man gøre, som man vil, mener jeg, og jeg er ikke i Tvivl om, at for Jyllands Vedkommende vil Stemningen være for at tage Kredsene efter Landboforeningernes Omraade, saaledes at disse vælge deres Medlemmer til dette Udvalg, og Husmandsforeningerne, der findes indenfor dette Omraade, vælge deres. Derved bevare vi jo Forbindelsen med de Erfaringer, hvorpaa hele Arbejdet hviler. Jeg er ikke i mindste Maade i Tvivl om, at Landboforeningerne for deres Part ville vælge

Husmænd til disse Udvalg, som de hidtil have gjort i de fleste Tilfælde, og saa vælge Husmandsforeningerne Resten. Jeg vilde anse det for ganske naturligt, om det blev de samvirkende danske Landboforeninger, der udpegede de to Medlemmer i det øverste Udvalg, og at Valget af Mænd til Landsdelenes Husmandsudvalg skete paa Delegeretmødet.

Der er altsaa ikke ved den foreslaaede Ordning sket noget Brud med den hidtidige Praksis, kun dette er sket, at Husmandsforeningerne faa den Indfyldelse paa de vedkommende Sager, der med Rette tilkommer dem. Jeg skal slutte med at sige, at ledende Mænd indenfor Husmandsforeningerne have bekræftet min Mening om, at alle de Husmandsforeninger, der vil Samarbejde, ere meget veltfredse med den af Ministeren foreslaaede Ordning, som jeg herved skal tillade mig at anbefale til det høje Tings Vedtagelse.

Ludvig Reventlow: Efter det oplysende og overbevisende Foredrag, som det ærede Medlem for Odense Amts 3die Valgkreds (Pinstrup) nu har holdt, har jeg om selve den omtalte Sag intet at tilføje. Jeg er i alt væsentligt enig med, hvad det ærede Medlem udtalte, ligesom jeg i det af Ministeren nedsatte Udvalg, hvorfor det ærede Medlem var Formand, og hvoraf jeg var Medlem, i mine Anskuelser paa intet væsentligt Punkt adskilte mig fra hans. Jeg skal derfor ikke forlænge Debatten om denne Sag. Men jeg ønsker at rette et Par Udtalelser til det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen).

Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds udtalte i Formiddags, at jeg i Aaret 1902 havde rettet et stærkt Angreb paa Husmændenes Sammenlutningsarbejde, og han citerede nogle af mine Udtalelser, men ikke saaledes, som man burde citere her i Tinget. Thi det ærede Medlem benyttede et Brudstykke af mine Udtalelser, som ved Citeringen ganske mistede den Mening, det skulde have. Jeg maa derfor maaske have Lov til at rette paa, hvad det ærede Medlem sagde, og til at oplæse, hvad jeg den Gang — det var den 20. Januar 1902 — udtalte til det ærede Medlem. Den Passus af mit Foredrag, som handlede om denne Sag, lød saaledes: „I det hele taget forstaar jeg ikke, hvorfor det ærede Medlem saa skarpt er draget til Felts imod Landboforeningerne her i Landet; jeg forstaar ikke, hvilket Øjemed han har haft til at